‘Sketch’ – Officier Vlieger 2e klasse Koninklijke Marine Paul L.G. Adriani

Kembang Kuning KDH A/46

Decoratie: Vliegerkruis (Postuum)

Mutatie: “NOI – Oorlogsvluchten (280 uur / aanvallen op schepen. Overleden op 11 Feb 1942)”

Eenheid : Vliegboot X-29 (type Dornier Do-24 K)

Editor F.W. van Gelder / versie1 dd. 22-9-2026

Algemeen: P.L.G. Adriani kwam in 1930 als 16-jarige aan op de ‘Kweekschool voor de Zeevaart’ te Amsterdam, in opleiding voor Koopvaardijofficier. In 1933 gradueerde hij.

Introductie

Uit: Dr. Ph.M. Bosscher – ‘De Koninklijke Marine in de Tweede Wereldoorlog’. (Deel 2 - pag 171 e.v.):

“Bij het uitbreken van de oorlog met Japan waren in Indie elf groepen van elk drie vliegboten in dienst. Hiervan waren er vier gebaseerd op Java: drie groepen (GVT’s) Dornier Do 24 K te Surabaya …. Een groep Consolidated PBY Catalina te Priok…. De enige andere groep Catalina’s was gebaseerd op Ambon. De overige groep ‘X-boten’ (Do 24 K) waren gestationneerd respectievelijk te Sorong, op Ternate, op Tarakan, te Sambas (Editor: hier was GVT 6, incl. X-29) in West Kalimantan en Sambo in de Riouw archipel……

Op 8 December 1941 waren in totaal 59 moderne vliegboten (Do 24 K and Catalina) beschikbaar. “

(Editor: de hoofdtaak was lange afstandsverkenning boven zee. Bovendien konden er bommen of dieptebommen worden afgeworpen.)

Uit: B. Honselaar – ‘De vleugels van de vloot’ (pag 173 e.v.):

“GVT 6 verhuisde de basis naar Tajan, hemelsbreed 60 mijl stroomopwaarts aan de Kapuas rivier, toen door het opdringen van de Japanners het luchtruim rond Sambas niet veilig meer was. Ver van alle beschaving, verstoken van ieder comfort, weten de mannen van GVT 6 zich hier te handhaven; elke dag maken zij hun verkenningsvluchten boven de Zuid-Chinese Zee en bestoken zij de Japanners die geland zijn op de kust van Noord-West Borneo. Schepen op de rede van Kuching en het vliegveld daar worden aangevallen. Hoofdtaak blijft de verkenningen boven zee…. Dag in dag uit gaan de Dorniers op de vijand af. Belangrijk werd ook om de door de Japanners bezette vliegvelden van Kuching en later Singkawang, waar de Japanners middels zijn geland, door bombardementen onklaar te krijgen en te houden. Op 26 Januari raakt de X-29 zwaar beschadigd bij het mitrailleren van een Japans schip. Herstel volgt in Surabaya.

X-29

De Japanse troepen bezetten snel meer van Kalimantan en op 30 Januari moet GVT 6 zich terugtrekken op Surabaya. Bandjirmasin was de laatste stad op Kalimantan die nog niet bezet was. De vliegboten pendelden vanuit Surabaya om militair en burgerpersoneel te evacueren naar Java. X-29 wordt niet helemaal technisch betrouwbaar geacht sinds de laatste reparatie. Maar vanwege de oorlogsomstandigheden wordt zij gewoon ingezet. Toen op 10 Februari 1942 de X-29 op de rivier bij Bandjirmasin neerstreek, werd opeens van alle kanten langs de oevers het vuur op het toestel geopend. De Japanners hadden de plaats bezet! Officier vlieger Adriani hield het hoofd koel en slaagde erin, ondanks de kogelregen, weer te starten, en in de vallende avond wist het toestel terug te keren naar Surabaya. Maar met het eind van de reis in zicht weigerde opens beide motoren van de X-29 hun dienst en moest Adriani het toestel in de op dat moment woelige zee tussen Madura en Java neerzetten. De landing mislukte, de X-29 sloeg over de kop en begon meteen te zinken. Twee overlevenden wisten Adriani, die door het ongeluk zwaar gewond was, nog in de rubberboot te trekken. De overlevenden warden de volgende ochtend door een motorboot opgepikt, maar Adriani overleed die dag aan zijn verwondingen.